

Het is een wonder!

**Onderwijsprogramma over de
Heilig Bloedprocessie van Boxtel
groep 5-6 en groep 7-8 primair onderwijs**

Beknopte versie

Inhoudsopgave

Doelgroep.....	2
Algemene leerdoelen.....	2
Opzet van de lessen en opdrachten.....	2 en 3
Handleiding voor docenten.....	3
Lesbladen voor leerlingen.....	3
Lessen voor de groepen 5 en 6.....	4 en 5
Lessen voor de groepen 7 en 8.....	6 en 7

Doelgroep

De handleiding met lessen is bestemd voor docenten en leerlingen van groep 5/6 en 7/8 van het basisonderwijs in Boxtel.

*Een uitbreiding in de toekomst voor lessen voor groep 1 t/m 4 en het voortgezet onderwijs behoort tot de mogelijkheden.

Algemene leerdoelen

Leerlingen leren:

- Over de cultuurhistorische waarde van de "Heilig Bloedprocessie" in Boxtel.
- Dat kennis over de lokale geschiedenis betekenis heeft voor zijn/haar eigen culturele identiteit.
- Nadenken over de geschiedenis van de traditie in Boxtel en hoe je ervoor kunt zorgen dat de traditie ook in de toekomst kan blijven bestaan.

Deze leerdoelen zijn uitgewerkt voor groep 5-6 en groep 7-8.

Opzet van de lessen en opdrachten

De lessen voor groep 5/6 richten zich op de vragen: wat is het verhaal achter het Heilig Bloedwonder en wat is de Heilig Bloedprocessie? Hoe wordt dit erfgoed bewaard?

Vervolgens staat in groep 7/8 centraal: wat is de geschiedenis van het Bloedwonder van Boxtel en de Heilig Bloedprocessie en hoe kan deze traditie blijven bestaan in de toekomst?

Het lesmateriaal bestaat uit de volgende onderdelen:

- Handleiding voor docenten
- Lesbladen voor leerlingen groep 5/6
- Lesbladen voor leerlingen groep 7/8.

Hierbij wordt een koppeling gemaakt met belangrijke jaartallen en onderwerpen in de geschiedenis.

Attitude: in de lessen over de Heilig Bloedprocessie in Boxtel staan niet alleen de wetenswaardigheden over deze traditie centraal, maar ook de vraag: wat hebben we gevoeld en ervaren tijdens deze lessen? Het gaat om het besef bij leerlingen: ik ben ook deel van dit erfgoed in Boxtel en kan een schakel zijn in het overdragen van deze traditie naar de volgende generatie. En hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze traditie in de toekomst blijft bestaan?

We onderscheiden vijf vereenvoudigde onderzoeksstappen in de lessen:

1. Verkennen: Waar gaat het over? Wat weet ik hier al van? Welke begrippen horen hierbij?
2. Vraag formuleren: Wat wil ik weten? Wat ga ik onderzoeken?
3. Informatie verzamelen: Op welke manier kom ik aan informatie?
4. Conclusie: Wat is het antwoord op mijn onderzoeksvraag?
5. Delen: Wat heb ik geleerd? Hoe kan ik dat delen met anderen?

Handleiding voor docenten

De handleiding bevat:

- introductie over erfgoededucatie
- achtergrondinformatie over het 'Heilig Bloedwonder', de bijbehorende processie inclusief begrippenlijst en plattegrond met de route van de processie
- uitgewerkte lessen voor groep 5/6 en 7/8 met leerdoelen, tijdsduur, benodigdheden, lesonderdelen, tips voor uitvoering en opdrachten voor leerlingen
- aansluiting van de inhoud van de lessen bij het leerplan en tips om het aan te laten sluiten op de methoden
- een paragraaf over hoe het project overdraagbaar is naar andere tradities in andere gemeenten.

Lesbladen voor leerlingen

De opdrachten voor leerlingen komen op lesbladen. De lesbladen voor groep 5/6 en 7/8 zijn snel en eenvoudig te printen voor leerlingen. De lesbladen worden gebruikt tijdens de lessen en kunnen na afloop worden ingeleverd en beoordeeld door de docent.

Lessen voor groep 5 en 6

De leerling kan:

- de begrippen wonder, processie en bewaren hanteren door voorbeelden te benoemen uit hun eigen omgeving.
- het verhaal van het 'Heilig Bloedwonder' reproduceren en verbeelden.
- beschrijven wat de 'Heilig Bloedprocessie' is en herkennen dat de processie uit groepen bestaat.
- vragen beantwoorden bij het onderzoeken van eigenschappen en details van de 'Heilig Bloedprocessie'.
- onderdelen in de route van de processie aangeven op een plattegrond van Boxtel.
- in dialoog respect tonen voor de mening van een ander over de waarde van het 'Heilig Bloedwonder' in Boxtel.

Les 1: introductieles

Onderwerpen die aan de orde kunnen komen:

- Uitleg over erfgoed en tradities.
- Het verhaal van het 'Heilig Bloedwonder van Boxtel' (mbv de film).
- Uitleg over de 'Heilig Bloedprocessie'.
- Opdracht om informatie uit deze les te verwerken
- Opdracht ter voorbereiding op het beleven en het duiden van de processie.
(TIPS: zie blz. 4 van: "Het is een wonder!")

Les 2: kernles

Onderdelen:

- Bezoeken en/of deelnemen aan de jaarlijkse 'Heilig Bloedprocessie' op de Drievuldigheidszondag (zondag na Pinksteren) met behulp van kijkvragen.
- Klassikaal de route van de processie volgen met opdrachten en aandacht voor belangrijke onderdelen in deze route: Sint-Petrusbasiliek en het processiepark.
(TIPS: zie blz. 4 rechterkolom van: "Het is een wonder!")

Les 3: reflectieles

Onderwerpen die aan de orde kunnen komen:

- Terugblik: Wat heb je geleerd over het 'Heilig Bloedwonder van Boxtel'?
- Mogelijke verwerkingsopdrachten:
  - Uitbeelden, navertellen of naspelen van het verhaal van het 'Heilig Bloedwonder' en de processie.

- Memory-spel met illustraties, symbolieken en beschrijvingen van de Heilig Bloedprocessie; leerlingen maken zelf ook een aantal kaartjes met illustraties en beschrijvingen.
(TIPS: zie blz. 5 van: "Het is een wonder!")

(OPTIES VOOR AANVULLENDE LESSEN: zie blz. 8 van: "Het is een wonder!")

(AANSLUITING KERNDOELEN METHODE: zie blz. 9 van: "Het is een wonder!")

(HET PROJECT IS OVERDRAAGBAAR: zie blz. 9 en 10 van: "Het is een wonder!")

(ACHTERGRONDINFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT: zie blz. 10 en 11 van: "Het is een wonder".)

Lessen voor groep 7 en 8

De leerling kan:

- de begrippen wonder, processie, traditie, bedevaart en pelgrims hanteren door voorbeelden te benoemen uit hun eigen omgeving.
- de geschiedenis van deze traditie beschrijven en sporen van deze geschiedenis terugvinden in Boxtel.
- het 'Heilig Bloedwonder' van Boxtel koppelen aan verschillende onderwerpen in de geschiedenis: Middeleeuwen, Reformatie en Tweede Wereldoorlog.
- aangeven wat het 'Heilig Bloedwonder' heeft betekend voor de ontwikkeling van Boxtel.
- vragen stellen bij de traditie en verschillende historische bronnen raadplegen en informatie opzoeken om de vragen te beantwoorden.
- zijn/haar eigen verbondenheid met de traditie van de Heilig Bloedprocessie in Boxtel benoemen en aangeven hoe deze traditie kan blijven bestaan in de toekomst.

Les 1: introductieles

Onderwerpen die aan de orde kunnen komen:

- Quiz over het 'Heilig Bloedwonder' en de 'Heilig Bloedprocessie' van Boxtel' (samenvatting leerstof groep 5/6: wat weet je er al van?).
- Definitie (immaterieel) erfgoed.
- Koppeling van het 'Heilig Bloedwonder van Boxtel' aan onderwerpen in de geschiedenis.
- Uitleg over wat het 'Heilig Bloedwonder' en de pelgrimage heeft betekend voor de ontwikkeling van Boxtel.
- Opdracht om informatie uit deze les te verwerken
- Opdracht ter voorbereiding op het beleven en het duiden van de 'Heilig Bloedprocessie'.
(TIPS: zie blz. 6 van: "Het is een wonder!".)

Les 2: kernles

Onderdelen:

- Bezoeken en/of deelnemen aan de jaarlijkse 'Heilig Bloedprocessie' op de Drievuldigheidszondag met behulp van onderzoeksvragen.
- Klassikaal speuren naar sporen van 'het Bloedwonder', de processie en pelgrimage in het centrum van Boxtel aan de hand van een wegwijzer met foto's en vragen.
(TIPS: zie blz. 7 van: "Het is een wonder!".)

Les 3: reflectieles

Onderwerpen die aan de orde kunnen komen:

- Terugblik: wat heb je geleerd?
- Aandacht voor het verleden, heden en toekomst van deze traditie.
- Mogelijke verwerkingsopdrachten:
  - een (digitale) folder voor toeristen (pelgrims) maken
  - een tijdbalk maken (eventueel 3-dimensionaal).(TIPS: zie blz. 7 rechterkolom van: "Het is een wonder!".)

(OPTIES VOOR AANVULLENDE LESSEN: zie blz. 8 van: "Het is een wonder!")

(AANSLUITING KERNDOELEN METHODE: zie blz. 9 van: "Het is een wonder!")

(ACHTERGRONDINFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT: zie blz. 10 en 11 van: "Het is een wonder".)

(HET PROJECT IS OVERDRAAGBAAR: zie blz. 9 en 10 van: "Het is een wonder!")

